

ROCCA
EN HET GEHEIME
TOVERRECEPT

© 2018 ROSE stories

In samenwerking met Oxfam Novib

Tekst Sharid Alles

Redactie Annelies Fontijne

Eindredactie Jamila Zemouri

Persklaarmaken Irwan Droog

Correctie Tess Kamphorst

Omslagontwerp Mark Janssen

Vormgeving Jorine Grafisch Ontwerp

ISBN 978-90-828343-1-4

NUR 283

Eerste druk april 2018

Uitgever

ROSE stories

Hoogte Kadijk 143-F19

1018 BH Amsterdam

info@rosetories.nl

www.rosetories.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande toestemming van ROSE stories, Hoogte Kadijk 143 – F19, 1018 BH Amsterdam.

1.

ONBESUISDE SPRINGSALAMANDER

Tot en met het moment dat Rocca Messing tien jaar en een week oud was, leek haar leven behoorlijk normaal. Misschien niet zo normaal als het leven van elk ander tienjarig kind. Maar wel... overzichtelijk. Ze woonde met haar vader, moeder en haar drie jaar oude broertje Ziggy in een rustige straat in een drukke stad. Het was een fijn huis, waar Rocca haar eigen kamer had vol met boeken en tekenspullen.

Op eenhoog waren de woonkamer en de keuken, op tweehoog de kinderslaapkamers en de badkamer en op driehoog de slaapkamer van haar ouders. Het was niet groot, maar het was groot genoeg. Op de begane grond woonde Oma Sala, de moeder van Rocca's moeder.

Met Oma Sala was iets bijzonders aan de hand. Ze kookte geheime recepten, gemaakt van enorm geheime ingrediënten, die ze uit strikt

geheime winkels haalde. Dat Oma Sala dat deed, was vanzelfsprekend ook verschrikkelijk geheim. Ze werkte onder de naam Madame Lilu – een schuilnaam die ook door de moeder van Oma Sala werd gebruikt, en door háár moeder – en iedereen die een probleem had, wist dat je naar de geheimzinnige Madame Lilu kon schrijven en dat je een paar dagen later een toverbrouwsel thuisbezorgd kreeg dat je van je problemen af zou helpen.

Wildeste je van die pijn in je onderrug af? Madame Lilu had een middeltje. Snurkte je man elke nacht? Madame Lilu had een slaapmiddeltje voor jou en een antisnurkmiddeltje voor je man. Werd je gepest op school en wist je niet hoe je de pesters een lesje moest leren? Madame Lilu had een drankje waarmee je ze liet opblazen tot formaat luchtballon, maar slechts voor een paar uur, zodat de pestkoppen genoeg zouden schrikken maar niet direct de politie op je dak zouden sturen. Madame Lilu was geliefd en werd gevreesd, maar tot dan toe was er bijna niemand die wist wie Madame Lilu was. Rocca wist het zelf pas sinds een jaar, vanaf het moment dat haar moeder op de rand van haar bed was komen zitten en had gezegd: 'Ik moet je wat vertellen. Heb je weleens gehoord van Madame

Lilu?’ Rocca had geknikt, want je moest wel onder een steen hebben gelegen als je nooit van haar had gehoord. ‘Oma Sala is Madame Lilu. Ze is toverkok.’ Rocca was met stomheid geslagen, maar ze beloofde dat ze het aan niemand zou vertellen, dat moest. Ze zwoer het zelfs, met haar pink in mama’s pink gehaakt. Mama had uitgelegd dat Rocca ook ooit zou gaan toverkoken, als ze het kon tenminste. En dat als mensen zouden weten dat Oma Sala de beroemde toverkok Madame Lilu was, ze Oma Sala kwaad zouden willen doen.

Natuurlijk was Rocca de dag erna meteen naar Oma Sala gegaan, maar Oma Sala wuifde al haar vragen weg: ‘Nu ben je nog te jong, Rocca.’ En zoals het ging met grote geheimen waar je niks mee kon, behalve je mond erover houden, verdween ook dit geheim op een dag naar de achtergrond en ging alles gewoon door zoals het was: Rocca tekende en deed spelletjes op haar tablet, ze ging naar school, speelde met haar vriendjes en broertje en werd ontelbare keren de grote keuken van haar oma uit gejaagd.

Haar leven was, zoals gezegd, tot een week na haar tiende verjaardag ontzettend overzichtelijk.

Dat veranderde van de ene op de andere dag. ’s Morgens was Rocca wakker geworden met een

ontstoken oog. Haar oog zat dichtgeplakt en was opgezwollen. Ze deed wat elk tienjarig kind zou doen op zo'n moment: ze riep om haar moeder. Maar mama was nergens te bekennen. Toen Rocca naar beneden liep, zag ze een berg dekbed op de bank waar alleen een plukje bruin haar boven uitstak.

'Papa,' zei Rocca luid, 'waarom slaap je op de bank?'

Haar vader mompelde een onverstaanbaar antwoord en draaide zich om en dus liep Rocca in haar pyjama de trap af, naar buiten en deed de voordeur naast de hare open.

'Oma Sala, goedemorgen!' riep ze en ze liep regelrecht door naar de keuken, waar Oma net een kopje thee aan het zetten was.

'Goedemorgen, Rocca,' zei Oma Sala en ze keek naar haar kleindochter. 'O, je oog!' Snel pakte ze wat spullen uit de koelkast, pakte een bakje uit de kast en deed van elk potje een beetje smurrie en kruiden in het bakje. Ze roerde het door elkaar met een lepeltje, deed de gele smurrie op haar vinger en smeerde het op Rocca's oog. Binnen enkele seconden voelde Rocca een tintelend, bijna kietelend gevoel in haar oog. Haar oog ging langzaam open en slonk binnen een halve minuut. Toen ze weer normaal kon kijken, vroeg Rocca: 'Heeft u mama en Ziggy

gezien, Oma? Ze zijn niet thuis.'

'Nee,' zei Oma en ze keek Rocca doordringend aan van over haar brilletje. 'Weet papa niet waar ze zijn?'

'Papa lag op de bank te slapen,' zei Rocca, 'hij was nog niet echt wakker.'

'Op de bank?' herhaalde Oma en ze keek even peinzend voor zich uit. 'Nou, hup, naar boven. Ga je klaarmaken, je moet zo naar school.'

Toen Rocca even later aangekleed uit haar kamer kwam, hoorde ze Oma Sala op boze fluisterton met papa praten. Het enige wat ze nog opving voor ze de woonkamer in liep, was: 'Sala, jij hebt helemaal niks te maken met ons huwelijk!' Oma zuchtte diep, knikte naar Rocca en stampte de trap af naar haar eigen woning.

Toen Rocca die middag met Julie naar huis liep, vertelde ze wat er 's ochtends allemaal gebeurd was.

'Misschien gaan je ouders scheiden,' zei Julie op een toon alsof het iets leuks betrof. 'Mijn vader sliep voor de scheiding ook opeens op de bank en later in de logeerkamer.'

'Wij hebben geen logeerkamer,' zei Rocca en ze voelde haar mond een beetje droog worden.

'Het zou wel heel erg zijn, maar dan krijg je wel twee kamers en ga je twee keer op vakantie

in de zomer.'

'Ik wil niet...' Rocca maakte haar zin niet af. Zwijgend liep ze naast Julie.

Opeens schoot haar iets te binnen. 'Ik moet naar Oma Sala! Ze wilde iets met me doen, ik was het bijna vergeten!'

Julie en Rocca namen afscheid en Rocca sloeg de straat in richting haar huis.

'Vandaag is een belangrijke dag,' zei Oma Sala plechtig, toen Rocca naast haar op het bankje voor het huis ging zitten. 'Vandaag gaan we beginnen met je lessen toverkoken. Toen je moeder tien was, hebben we het ook geprobeerd. Zij kon er helemaal niks van. Dus alle hoop is op jou gevestigd.'

Rocca keek Oma een beetje vertwijfeld aan. Maakte Oma nou een grapje dat alle hoop op haar gevestigd was? Maar Oma keek heel serieus.

'U maakt het niet echt minder spannend door dat te zeggen,' zei Rocca voorzichtig.

'Nee, dat klopt. Maar het is ook heel erg spannend. Niet alleen voor jou, ook voor mij. Want als jij het goed kan, dan heb ik een opvolger. En anders niet.'

'Waarom vandaag, Oma?' vroeg Rocca.

'Omdat het vannacht nieuwe maan is en

omdat je tien jaar bent. Op die leeftijd ben ik ook begonnen.’ Oma stond op en pakte Rocca’s arm. ‘Kom op, Roc.’ Rocca stond op en liep achter Oma aan naar binnen.

De keuken van Oma Sala was erg groot. Onder het raam dat uitkeek op de achtertuin, was een aanrecht, maar dat zag je bijna niet door het grote kookeiland dat in het midden van de keuken stond. Boven het kookeiland hingen talloze potten en pannen. Sommige waren bruin, andere grijs of zwart. Er zaten verroeste exemplaren tussen, maar ook prachtig glimmende. Er stond een groot messenblok op het keukenblad, met heel scherpe messen waar niemand aan mocht komen. Als Rocca er alleen maar naar keek, werd Oma al boos. Het leek een keuken zoals in een toprestaurant, waar een chef-kok met een team van koks elke dag lekker eten maakt voor zijn gasten. Maar de enige persoon die hier kookte, was Oma Sala. En vanaf vandaag Rocca ook.

‘Ik ga even wat spullen pakken. Was jij je handen en je gezicht goed.’ Oma legde een schone handdoek op het aanrecht. ‘Ik ben zo terug.’

Rocca deed braaf wat haar gezegd werd en wachtte daarna ongeduldig. Het was buiten

prachtig weer en eigenlijk had ze spijt dat ze niet met Julie meegegaan was. Dan hadden ze buiten gespeeld in het plantsoentje tussen hun straten in. Ze liep naar het voorste gedeelte van de woonkamer en keek voorzichtig om het hoekje van de gang. Oma was helemaal nergens te bekennen. Ze gluurde in de slaapkamer, maar ook daar was niemand. Ze stond vertwijfeld in de gang toen ze opeens de stem van Oma vlak achter zich hoorde: ‘Help me eens, Roc, pak eens wat van me aan.’ Rocca schrok zich een ongeluk, draaide zich met een ruk om en zag nog net hoe Oma uit de gangkast stapte met haar handen vol potjes.

‘Komt u nou uit de gangkast?’ vroeg Rocca verbaasd.

‘Ja, dat zie je toch? Pak nou aan, Rocca, ik ben geen uithangbord,’ zei Oma korzelig terwijl ze twee potjes in Rocca’s handen duwde. Rocca pakte ze verbouwereerd aan, liep achter Oma aan naar de keuken, maar wist niet hoe snel ze weer terug moest komen bij de gangkast. Ze opende de deur, maar het enige wat ze zag was een paraplu, een regenjas, de stofzuiger en een bezem.

‘Oma, waar kwam u nou vandaan?’ vroeg Rocca nog een keer, maar Oma keek afwezig naar de pannen boven haar hoofd en gaf geen

antwoord. ‘Oma!’

‘Rocca, het maakt geen klap uit waar ik vandaan kom. Pak die grijze pan eens voor me, alsjeblieft.’

Een van de potjes die Oma op het keukenblad had gezet, begon te wiebelen. Eerst zachtjes, maar toen steeds harder en wilder, tot Oma er een klap op gaf met een pollepel en boos riep: ‘Ophouden!’

Rocca keek haar oma aan.

‘Wat zit erin?’

‘Onbesuisde springsalamander. Hij kan niet wachten tot hij eruit mag, maar hij mag er pas uit als ik het zeg.’

Oma zocht met zorg een snijplank uit en een paar scherpe messen.

‘Het eerste wat we gaan maken, is soep. Een beetje toverkok maakt een goede soep.’ Ze keek Rocca streng aan over haar brilletje. ‘We beginnen met stiltesoep. Met de juiste verhoudingen maakt het iedereen die het drinkt voor een paar uur stil. Als je het verkeerd doet, kun je dagen niet praten, of zelfs weken. Het is dus belangrijk dat je heel precies bent en goed oplet.’

Rocca knikte.

Oma opende een potje en haalde er felgele

slierten uit, die zachtjes heen en weer bewogen. Het leken wel dikke plukken haar onder water. ‘Dit is gele kwartelier. Het is heel kostbaar, want je kunt het alleen vinden in de bomen uit het Amazonegebied. Ik heb hier vijf lange haren van nodig, in heel kleine stukjes gesneden. Kun je dat voor me doen?’

Rocca knikte. Ze boog zich over het bewegende kwartelier en probeerde een haar te pakken.

‘Er is een trucje voor,’ zei Oma. ‘Kijk. Je pakt ’m met je ene hand hier onder vast, zet ’m op het aanrechtblad... En dan trek je met je andere hand de haren los.’ Rocca beet op haar onderlip terwijl ze de haren lostrok. Het was moeilijk, maar het lukte. Ze pakte de vijf haren en wilde direct beginnen met snijden, toen Oma riep: ‘Je moet altijd eerst opruimen, Rocca! Het is heel kostbaar, je wilt niet dat je voorraad ervandoor gaat.’

Rocca deed de overgebleven kwartelier terug in de pot en begon daarna de vijf haren te snijden. Heel voorzichtig en precies. Oma keek op haar vingers en Rocca werd er bijna zenuwachtig van.

‘Daarna pakken we rozemarijn en salie.’

Rocca knikte en haalde opgelucht adem. Dat was makkelijk, dat stond gewoon in de tuin.

‘Vervolgens hebben we een bouillonblokje en

water nodig, een grote kan,' zei Oma.

Rocca haalde de kruiden, sneed ze fijn en zette het water op. Er werden steeds meer dingen toegevoegd aan de soep: hoornvlies van een krokodil, tjiftjofs uit een pakje, groen rupsenvel en nog veel meer. Rocca kon het allemaal niet onthouden, maar ze deed braaf wat Oma zei.

'Tot slot,' zei Oma terwijl ze het potje pakte met de onbesuisde springsalamander, 'hebben we dit nodig. Maar zoals je net zag, ze zijn nogal wild. En dus moeten we snel handelen. Je hebt er maar één nodig. Niet twee, niet drie of vijf. Eén.'

'Wilt u het niet doen?' vroeg Rocca nerveus. Het potje bewoog wild in Oma's hand.

'Nee, jij doet het, want zo leer je het.'

Rocca pakte het potje aan en voelde de springsalamanders tekeergaan.

'Hoeveel zitten erin, Oma?'

'Zeven, geloof ik. Ze zullen er allemaal uit willen, jij moet zorgen dat je er eentje pakt en dat je die in de pan krijgt. Laat ze niet ontsnappen!'

Rocca haalde diep adem en wilde het potje voorzichtig een beetje openmaken, toen Oma zei: 'En kijk uit dat-ie niet bijt!'

Vol afschuw keek Rocca naar het potje en

toen naar Oma.

‘Hoe moet ik dat doen?’

Oma kneep haar ogen een beetje dicht. ‘Je opent het potje een heel klein beetje. Dan kun je even spieken hoe ze erbij liggen. Als je ’m op een klein kiertje doet, kan er een salamander uitkruipen. Dus hou die pot boven de pan en dan hoop je dat er maar één uit springt. Een andere manier is er niet.’

En toen Rocca aarzelde: ‘Kom op. Anders mislukt je soep.’

Rocca haalde het deksel een klein stukje van de pot en gluurde naar binnen. Het was een kluwen van rode beesten met lange staarten en gespleten tongen. Een onbesuisde springsalamander probeerde naar buiten te springen en Rocca wilde hem boven de pan loslaten. Maar ze liet het deksel te snel los en de springsalamander sprong op het kookeiland.

‘Neel!’ riep Oma en ze greep haar pollepel. Rocca gilde, het beest sprong omhoog, op een pan en begon daar wild op te slaan met zijn staart.

‘Niet gillen!’ gilde Oma. ‘Hij moet in de pan! In de pan!’

Rocca zette de pot op het aanrecht en gaf een klap op het deksel. De ontsnapte onbesuisde springsalamander sprong van de ene naar

de andere pan en sloeg steeds met zijn staart op alles wat hij tegenkwam. Het gaf een hels lawaai. Oma rende om het kookeiland heen en probeerde de springsalamander met haar pollepel van de pannen af te slaan, wat ook weer een herrie van jewelste maakte. Rocca keek toe, met haar handen over haar oren.

‘Pak ’m dan, Roc!’ riep Oma toen de onbesuisde springsalamander vlak boven haar hoofd was. ‘Sla ’m naar beneden!’

Rocca pakte een lepel en gaf een enorme ram tegen de pan waar het beest op zat. Het was zo’n klap, dat de salamander zich niet meer vast kon houden. Hij vloog door de lucht, zijn vier poten gespreid, zijn gespleten tong uit zijn bek. Rocca en Oma gilden allebei toen Rocca hem in haar handen ving en hem razendsnel in de borrelende pan gooide.

‘Altijd gesodemierter met die beesten,’ bromde Oma.

‘Is het niet zielig voor die onbesuisde springsalamander?’ vroeg Rocca terwijl ze voorzichtig in de soep roerde.

‘Nee hoor, ze voelen er weinig van. Die beesten zijn meteen dood als je ze in het water gooit,’ antwoordde Oma. Ze keek in de pan en toen naar Rocca. ‘Het viel me niet tegen hoe je het deed. Het viel me helemaal niet tegen.’

Oma zette het vuur zacht onder de pan en deed het deksel er schuin op. ‘Het moet nog een halfuurtje pruttelen. Kom, we gaan lekker buiten in het zonnetje zitten.’

De zon was al bijna achter de huizen aan de overkant verdwenen, maar ze konden nog net een straaltje meepikken. Rocca ging op de grond zitten en staarde voor zich uit. Als de soep gelukt was, betekende dat dan dat ze Oma’s opvolger kon worden?

‘Oma, hoe gaan we eigenlijk testen of het gelukt is?’

‘Een toverkok test altijd zelf. Je moet als kok altijd weten wat je je klanten voorzet.’ Oma pauzeerde even en vervolgde toen: ‘Maar omdat jouw moeder me wat aandoet als ik jou laat proeven, zal ik het testen. Want anders krijg ik ruzie met haar en dat is het laatste waar ik zin in heb.’ Oma knipoogde naar Rocca. Ze was niet vaak zo vrolijk als nu. Rocca kon bijna niet wachten tot het halfuur voorbij was. Gelukkig mocht ze van Oma op haar tablet spelletjes doen terwijl de tijd verstreek.

‘Kom, Rocca, het moet nu wel klaar zijn,’ zei Oma en ze verdween naar binnen. Snel volgde Rocca haar. De soep borrelde en pruttelde, tot Oma het vuur uitdraaide. Ze roerde nog een

paar keer langzaam door de soep en rook er even aan. Rocca deed haar na en ademde diep door haar neus naar binnen. Het rook niet lekker, maar ook niet heel vies. En ergens kwam de geur haar bekend voor.

‘Heb ik dit weleens gehad?’ vroeg Rocca nieuwsgierig.

‘Niet van mij,’ antwoordde Oma en ze pakte een lepel uit de la. ‘Maar ik sluit niet uit dat je als baby weleens, af en toe, of misschien wat vaker, een paar drupjes in je fles hebt gekregen, zodat je ’s nachts je moeder en vader liet slapen...’

Geschokt keek Rocca naar Oma.

‘Dit is dus stiltesoep,’ ging Oma verder. ‘Dat betekent dat ik, als het gelukt is, straks een kwartier niet kan praten. Ik neem namelijk drie eetlepels en dat moet genoeg zijn. Het belangrijkste van deze soep is niet alleen dat je niet kan praten, maar ook dat je niet wilt praten. Dus het is niet zo dat je mond zit dichtgeplakt, of dat er geen geluid uit je keel komt. Nee, deze stiltesoep is zo goed, dat je na het eten ervan zelf het gevoel hebt dat je niks zinnigs te melden hebt en dat je dus maar beter je mond kunt houden. Daardoor heeft iemand aan wie je het stiekem geeft, ook niet het gevoel dat er iets mis is. Dat maakt deze soep

geweldig!’

‘Maar wat als het mislukt is, dan kunt u misschien weken niet praten. Heeft u dan ook weken het gevoel dat u niet wilt praten?’

‘Ik heb zelf een keer een te hoge dosis gegeven aan mijn juf Engels op de middelbare school,’ zei Oma nadenkend. ‘Ze kon weken niet praten. Ze wilde ook niet praten. Ze was als het ware gewoon klaar met lesgeven, alsof ze aan het staken was. Gelukkig was het uitgewerkt voor ze ontslag had genomen, want anders had ik me toch wel schuldig gevoeld.’ Oma schepte een paar lepels soep in een kom en blies erin. ‘Nou, Roc, daar gaan we!’ Ze bracht de lepel naar haar mond en slikte de soep door.

Een kwartier ging voorbij. Oma liep door de keuken, ruimde op, waste af en begon met het voorbereiden van het avondeten. Ze zei niks, zong niet zoals ze normaal vaak deed en als Rocca wat tegen haar zei, keek ze haar alleen aan en knikte of schudde haar hoofd. Er kwam geen woord over haar lippen. Na het kwartier verstreken er vijf minuten en vervolgens nog eens vijf. Nog steeds was het stil in de keuken. Rocca begon zich zorgen te maken, maar Oma leek helemaal nergens last van te hebben. Er was een uur voorbij, toen Oma zei: ‘Hij is erg

sterk, maar het is een prima soepje, Rocca! Heel goed gedaan!’

Rocca straalde en dat was ook deels van opluchting.

‘Ik nam een dosis voor een kwartier, maar ik was een uur stil,’ mompelde Oma. ‘Dat betekent dat ik wat kleinere hoeveelheden moet verkopen...’

‘Aan wie gaat u deze soep verkopen?’ vroeg Rocca opgewonden.

‘Ik heb meerdere bestellingen staan. Er hebben mensen geschreven die vorig jaar een kind hebben gekregen dat almaar huilt. Ze slapen al bijna een jaar niet. En dan is er nog een dame die een man heeft die maar door blijft praten.’

‘Maar, Oma, mag dat wel? Mag je zomaar stiltesoep geven aan kleine kinderen of aan grote mensen die nergens vanaf weten?’

‘Je zegt het precies goed, meisje,’ en Oma gniffelde een beetje. ‘Zolang ze nergens vanaf weten, is er helemaal niks aan de hand.’ En luidkeels zingend begon Oma kleine bakjes met de stiltesoep van Rocca te vullen.